

Inhoud

Voorwoord	9
Hoofdstuk 1: Inleiding	15
Uitspraken over navolging door Hermans zelf	15
Aanwijzingen in het verhaal 'Een ontvoogding'	22
Aanwijzingen in de roman <i>Ik heb altijd gelijk</i>	27
Hoofdstuk 2: De inzichten van René Girard en hun toepassing	35
Inleiding	35
Navolging van een ver model	37
Dubbelgangers	43
Navolging van de begeerte van een ander: de 'driehoeksbegeerte'	49
De zondebok	52
Recente publicaties	56
Spiegelneuronen of het vermogen tot navolging	60
Bijkomende invloeden en verwantschap	63
Hoofdstuk 3: De donkere kamer van Damokles	67
De opmaat: wie is Henri Osewoudt? Slachtofferkenmerken	68
Ontmoeting met Dorbeck	74
Polarisatie gekoppeld aan enkele triggers	76
Contacten met Dorbeck in 1940. Eerste opdrachten	78
Vergelijkingen en opdrachten. Navolging van een model?	81
Foto's en eerste liquidatie	83
Ontwikkeling van de handeling in 1944	86
Gedaanteverandering	88
Een man voor wie de wereld zich buigt. Relatie tot Dorbeck: tweelingbroer	93
Eerste teken dat Dorbeck een obstakel kan worden	95
Verwisseling en omkeringen. Ontaarding van Osewoudt. Mimetische crisis	96
Aanzet tot bewustwording inzake de navolging. Vrees voor Dorbeck als triomferende rivaal bij Marianne. Aanzet van Marianne als mogelijk goed model	99

Mimetische crisis. Uitvoering van laatste opdrachten. Vertrek van Dorbeck	105
Laatste opdrachten: moord en vermomming. Dorbeck als obstakel. Nog twee moorden	107
Derde verblijf in gevangenis. Beschuldiging van landverraad. Het schijnbare demasqué van de werkelijkheid. Ondergang als zondebok	112
Hoofdstuk 4: Nooit meer slapen	121
Inleiding: een patroon met varianten	121
Navolging in Nooit meer slapen	122
Een vader die op jeugdige leeftijd verongelukte	124
Navolging van dode vader	129
Komst van Arne Jordal. Polarisatie	132
Wraak op het noodlot en een dubbele opdracht	136
Verschijning van een dubbelganger en een aanzet tot bewustwording	140
Groepsfoto met vader	143
Crisis	147
Verdwijningen. Conflict met Arne. Plaats van inslag van meteoriet niet herkend	150
Vondst van dode Arne. Ontreddering	156
Vasthouden aan navolging van tweede jonge dode	159
Conclusie	160
Hoofdstuk 5: Resultaten voortkomend uit de werkmethode van René Girard	163
Overeenkomsten en verschillen tussen <i>De donkere kamer van Damokles</i> en <i>Nooit meer slapen</i>	163
Varianten in een reeks romans	166
<i>Conserve</i>	166
<i>De tranen der acacia's</i>	167
<i>Herinneringen van een engelbewaarder</i>	168
<i>Onder professoren</i>	170
<i>Een heilige van de horlogerie</i>	170
<i>Au pair</i>	172
Hoofdpersonen behept met slachtofferkenmerken	175
Het motief van de metamorfose	176
Varianten in novellen en verhalen	179
<i>Het behouden huis</i>	182
<i>De blinde fotograaf</i>	184
<i>De elektriseermachine van Wimshurst</i>	184
<i>Een wonderkind of een total loss</i>	185
<i>Naar Magnitogorsk</i>	185

De onbegraven jonge dode	186
Hoofdstuk 6: Conclusie	189
Twee werkmethoden	189
Een bewustwording inzake het navolgen?	191
Zondebokken en slachtoffers	193
Leiden verschillende oorzaken tot verschillende eerste fasen als aanloop tot een mimetische crisis?	197
Het ontvouwen van de composities van romans en verhalen	201
Een romantisch of een romanesk oeuvre?	203
De opstelling van Hermans als schrijver	204
Noten	209
Bibliografie	237
Index	253
Namenregister	271